

STUDENTEN WEEKBLAD

12^e Jaargang.

No. 23.

HOOFDREDACTEUR: J. E. A. DE VOGEL.

REDACTEUREN: H. G. NOLEN, H. TH. BAART DE LA FAILLE, C. A. PIEK,
C. TELLEGEN, B. STEPHAN, NOTODININGRAT, A. DE JONGH.

VAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: J. C. M. WIJSMAN.

Donderdag

7 April '10.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is /3,50, bij vooruitbetaling /3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September.
De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. WALTMAN JR
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: v. Leeuwenhoeksingel 17.

Lid van de Redactie geworden:
de Heeren NOTODININGRAT,
A. DE JONGH.

Inhoud.

Geruchten uit het D. S. C.
Nabetrachting, door A. de Jongh.
Een misselijke vertooning, door C. T.
Reorganisatie der T. H., door B. S.
Protest tegen Ds. Obbink, door St. van Schaik.
Esperanto, door F. J. Kubatz.
Samenlevingsleer. 6e voordracht. * (Vervolg).
Technische Hoogeschool.
Berichten en mededeelingen.
Agenda.

Geruchten uit het D. S. C.

Aan ons, Redactie, de taak om bijwijlen eens uit de school te klappen, althans zoolang de voorbereiding van vele ons aller belang rakende zaken onder een geheimzinnig waas van geheimhouding geschiedt. Een dergelijk waas omgeeft ook nu weer de Senaatskamer, wij kunnen U evenwel verzekeren er wordt daar gebabbeld en wel over het voor Senatoren en oud-Senatoren zoo beruchte hoofdstuk verkiezingen.

De Redactie, wien al dit gepraat en getheoretiseer tusschen die roode muren reeds een jaar lang danig verveelde, zou dan ook deze zaak wel reeds zelve in 't openbaar aan het rollen gebracht hebben, ¹⁾ overtuigd zijnde dat zeer vele leden van het D. S. C. de weloverdachte meening hebben dat ingrijpende wijzigingen zeer gewenscht zijn, ware het niet, dat zij nu gegronde hoop koestert (en er bij deze haar lezers opmerkzaam op maakt) dat deze Senaat iets bereiken wil en nog vóór de groote vacantie voorstellen in de Corpsvergaderingen te wachten zijn. Tegelijkertijd zou zij evenwel den Senaat de raad willen geven zich van alle geheimzinnige omhullingen te ontdoen, er eerder meer als minder over te spreken en reeds nu tijdens de besprekingen in 't weekblad geschrijf uit te lokken, zoodat wij ten slotte een wijziging zullen verkrijgen, die niet alleen door den Senaat en de Senaatsvergadering doch ook door het Corps en de Corpsvergadering is overdacht en beslist. Het zwaartepunt der beslissing ligge niet bij de Senaatsvergadering doch bij de Corpsvergadering, en dit verkrijgt men slechts door openbare besprekingen. In elk geval late men voldoende tijdsruimte over de voorstellen eer zij wet geworden zijn in 't weekblad te bespreken.

Even willen wij nog wijzen op het eenige openbare teken dat ons den weg kan wijzen naar de meening van den Senaat. Het betreft de verkiezing der Reunie-commissarissen. De wet zegt daaromtrent: Ze geschiedt uit en door het derde jaar. De Senaat heeft nu aangeplakt: dat zij van meening is in den geest der wet te handelen door voorloopig van haar recht (trouwens voor dit geval nog betwistbaar

¹⁾ Men herinnere zich de in de Senaatskamer tot stand gekomen poging in die richting van den heer Prins Visser van het vorige jaar.

met de wet in de hand, Red.) van candidaatstelling af te zien en allereerst candidaten door derdejaars gesteld af te wachten. Wij kunnen dit standpunt niet anders dan ten volle toejuichen en hebben het immer zeer vreemd gevonden dat het derde jaar onmondig werd verklaard zelf die personen te kiezen, die zij zelve het meest geschikt achten hen te vertegenwoordigen bij de Reuniefesten en ook deze personen steeds door den Senaat werden uitgekozen.

Wat nu de hangende wijzigingen betreft, mocht de Senaat of een zijner leden zelve niet geneigd zijn een bespreking te openen, wij zullen gaarne op dit onderwerp terugkomen en ook ingezonden hieromtrent met genoeg opnemen.

Nabetrachting.

De Paasvakantie heeft zich weer geplaatst tusschen het heden en de dagen van de diësviering. En het resultaat hiervan is; een algemene ontevredenheid over onvolbrachte voornemens en . . . iets onaangenaams in 't verschieft.

Maar herinneringen leven nog, want schone dagen waren het. Dagen vol uitbundige vrolijkheid en uitgelatenheid. Als een roes zijn ze ons voorbijgegaan.

Wanneer we zo zonder meer aan de diësviering terugdenken, dan dringen zich de herinneringen als een kompakte massa aan ons op. We kunnen het niet meer ontleden. Er is zoveel gebeurd, zoveel dat op elkaar geleek en toch weer telkens verrassend was om de zonderlinge combinatie's en bijkomende omstandigheden. 't Is tot een van die onderwerpen geworden, waarover men met een paar vrienden, zo onder mekaar, nog eens gezellig kan zitten napraten. Alle evenementen worden opgehaald en aangevuld met een ieders opmerkingen, onuitputtelijk om 't groot aantal personen, dat er een rol in speelt.

Alleen de kern van alles, een onbedwingbare lust tot uitgelatenheid van jong-kragtige mensen, in jeugdige onbezonnenheid hun enthousiasme botvierend tot dierlike ruwheid toe, dringt zich op de voorgrond.

Is 't niet heerlijk het te aanschouwen; die meeslepende spontaniteit, vol humor door zijn overweldigend plastiese manier van uiten.

De mening, als zou het tegenwoordig-jong-opkomend geslacht in een ziekelijk sentimenteel stadium zijn, wordt hiermee vernietigd. Heus, zolang de mensen nog met zulk een plezier stoelen en tafels kunnen moeren en elkaar trachten te overschreuen met hun mannelik stemgeluid, op een manier, zooals we dat aan het kollation hoorden, hoeft er nog geen vrees te bestaan voor overdreven sentimentaliteit.

De avond van de diëskomedie was vrij goed bezocht. Het „Uren, dagen, maanden, jaren”, klonk overweldigend. Een reusachtige bezetting van verschillende stemmen, waar tussendoor het zware koper van 's heren Schram's blaasje het hoofdmotief blies. (Daar is Strauss nog niets bij).

Van de diëskomedie zelf alleen dit, dat de spelers op verdienstelijke wijze . . . van het podium werden verwijderd.

De optocht, die de volgende dag 19 Maart plaats had, vertrok om $\pm 1\frac{1}{2}$ uur in goede orde van de Markt. Of-schoon slechts bestaande uit 7 versierde wagens, was het geheel afwisselend genoeg om in het slechte weer het publiek tot zich te trekken. Men zag er de meest uiteenlopende historische feiten op geestige wijze uitgewerkt.

Ongeveer om half zes keerde de bende in kennelijke staat terug. Het Kollation liep zonder hervorragende intermesso's af en eindigde in een zeer geanimeerde kroegjool. Ook drie Belgen vonden er hun vermaak temidden van hun gebaarde hollandse makkers.

A. DE JONGH.

Een misselijke vertoening.

Ware het niet, dat ik nog eenige eerbied bezit voor de vorm der inhoud van 't S. W., ik had een nog krassere uitdrukking gebruikt ter aanduiding van wat weleer de aloude naam van Diëscomedie droeg. 't Is geen gebruik van dergelijke vertoeningen lang en breed gewag te maken in 't Weekblad, maar waar ik 't boekje thuis in één van mijn zakken weervindende na herlezing met walging heb neergegoot, wilde ik het den heeren samenstellers wel eens openlijk zeggen.

't Is te misselijk, vies en vuil om er lang over te praten. 't Zij genoeg te zeggen dat 't geheel op mij dezelfde droevige indruk maakt als een groen die ongevraagd een vuile of vieze mop ten beste geeft om bij de heeren in de gunst te komen. De samenstellers meenden zeker dat hun vuiligheid zou inslaan. Wel deedt gij hierdoor zien welke denkbeelden gij hebt van de genoegens en de moraliteit van uw medestudenten, het lot dat u ten deel viel ongeveer gelijk aan de gevolgen die bovenbedoeld groen zich met zijn geestig zijn op den hals zou halen, bewees U hoe diep treurig men uw vertoening vond, een vertoening die de eer van 't D. S. C. te na kwam.

Om geheel eerlijk te zijn spreek ik hier dan ook ronduit mijn meening uit, dat m. i. de Senaat nimmer haar goedkeuring had mogen hechten aan een vertoening, waarbij op een dergelijke misselijke en zouteloze wijze een categorie van onze medestudenten ten tooneele werd gevoerd.

't Eerste jaar in zijn geheel stelle men hiervoor niet aansprakelijk, bovendien werkte het door zijn schitterende optocht den volgenden dag tot een flinke en waardige Diësviering mede. De vervaardigers van de comédie beschouwen dit gerust als persoonlijk tot hen gericht. Ik zou mij geschaamd hebben dergelijke copie in handen der zettters te geven.

C. T.

Reorganisatie der T. H.

Ongeveer twee maanden geleden verscheen van mijn hand een artikeltje in 't S. W., waarin ik de noodzakelijkheid van een grondige herziening der onderwijsmethode aan de T. H. trachtte te betoogen. Ik heb toen getracht aan te toonen, dat het wetenschappelijk peil der Delftsche Ingenieurs slechts stijgen kan door een betrekkelijke verzwaring der studie, daarin bestaande, dat bij dezelfde exameneischen de op 't college behandelde stof wordt beknopt en de student dus wordt gedwongen zich door eigen zelfstandige studie de benodigde kennis te verschaffen. Ik meen, dat daardoor eindelijk het woord „Hoogeschool” voor onze onderwijsinstelling niet meer een holle klank zal blijven en de stroom „undesirable”, die Delft geen eer aandoen, voor goed kan worden geweerd.

Tot mijn genoegen heb ik toen mogen merken, dat meerderen ook sterk gevoelden het hier heerschende gebrek van het begrip „Universitaire studie” en de noodzakelijkheid daarin verbetering te brengen. In 't S. W. van 24 Febr. verscheen toen een artikel van H. S. T. waarin een wijze van reorganisatie werd voorgesteld, die m. i. niet aan 't beoogde doel zal voldoen. H. S. T. wilde nl. door een vereenvoudiging der examens, voornamelijk door invoering van tentamens, den student meer vrijen tijd verschaffen, tijd, die dan beschikbaar zou zijn voor eigen studie.

Ik zie in dit idee een groot gevaar, was echter toen ter tijd door ziekte verhinderd verder op de zaak in te gaan. Thans echter, nu door de intusschen plaats gehad hebbende enquête der C. C. weer wat meer interesse heerscht in zake Studiebelangen, en gedachtig aan het „Frappez, frappez toujours” komt het mij wenschelijk voor nog eens op deze quaestie terug te komen en haar ook in een ander licht te beschouwen.

In de eerste plaats zie ik in het idee van H. S. T. (vereenvoudiging der examens door invoering van tentamens) een miskennis van 's menschen aard. Het dier „mensch” is over 't algemeen eerder geneigd te rusten dan te werken, d. w. z. dat men bij het meerendeel der studenten geen zelfstandige studie zal opwekken door hen meer vrijen tijd te geven, wanneer zij niet zelve de absolute noodzakelijkheid ervan gevoelen. Reeds om deze reden alleen twijfel ik eraan, dat eenig resultaat bereikt kan worden door vereenvoudiging der examens, maar ik zie zelfs een gevaar in die opvatting. Bij het tegenwoordig vrijwel constant blijvend aantal ingeschrevenen aan de T. H. (± 1200) zien wij elk jaar 150—180 jonge ingenieurs Delft verlaten. De totale behoefte in Moederland en koloniën aan werkelijke ingenieurs (ik spreek hier niet van de behoefte aan technisch ontwikkelde lieden) wettigt op den duur dit hooge cijfer niet. Er ontstaat dus een overproductie, die „de markt drukt”, en voorbeelden liggen dan ook voor 't grijpen van gevallen, waar men zonder blikken of blozen aan ingenieurs met practijk salarissen aanbiedt, waarvoor een kellner zou bedanken. Wanneer wij nu voorloopig even buiten beschouwing laten aan welke oorzaken die overproductie van „intellect” is te wijten, en wij overzien eerst de directe gevolgen, dan moet wel een van de eerste gevolgen zijn de noodzakelijkheid om te emigreren en dus te concurreeren in het buitenland. Wil die concurrentie resultaten afwerpen dan moet het peil van den Delftschen ingenieur blijkbaar hooger staan, dan dat zijner buitenlandsche concurrenten. Nu is onze opleiding ongetwijfeld zeer goed, maar zij staat in haar tegenwoordigen vorm volstrekt niet boven die van buitenlandsche hoogeschoolen, zelfs niet boven goede Amerikaansche.

Het wetenschappelijk peil moet hooger staan, ergo: studie niet gemakkelijker maken. Waar nu toch reeds een teveel aan ingenieurs ontstaat, zou dit nog verergeren, door de studie te wijzigen naar H. S. T.'s ideeën, immers een eenvoudiger leergang zou de toevloed naar Delft nog doen toenemen, en al mochten enkelen hun meerderen vrijen tijd geheel aan zelfstudie wijden en uitblinken, het algemeene peil zou dalen.

Ik meen dus, dat, moge het idee van H. S. T. voor enkelen wellicht een hoogere wetenschappelijke ontwikkeling brengen, de practische gevolgen ervan alledroevigst zouden zijn.

Trouwens wij mogen niet vergeten, dat wij toch in de eerste plaats moeten beoogen een tegengaan van het teveel aan ingenieurs en dit lijkt mij mogelijk door een consequente doorvoering van mijn idee omtrent verzwaring der studie. Gaan wij deze overproductie niet tegen dan kan 't gevolg alleen zijn dat elk intellectueel beroep, daalt tot het gewone arbeiderspeil.

Reeds nu wordt van Sociaal-democratische zijde telkens weer betoogd, dat, waar de intellectueel als individu geheel overgeleverd is aan het kapitaal, zijn eenige redding kan liggen in de Sociaal-Democratie, in den zin van een aansluiting als vakvereniging. Nog onlangs heeft Mevr. Roland Holst dit punt besproken in een zeer overtuigende rede voor de vereniging voor Sociale Lezingen te Amsterdam.

Haar conclusie luidde: bij de tegenwoordige overproductie van intellectueele werkkrachten kan alleen bestaanszekerheid worden verkregen door aansluiting bij de Sociaal-Democratie.

Op zichzelf is dit geheel juist, vooral waar 't zich niet laat aanzien dat die overproductie bij de tegenwoordige regeling van het onderwijs zal verminderen. Echter blijft de vraag bestaan, zal het intellect niet zijn bijzondere plaats in de Maatschappij moeten opgeven wanneer het tot zoo iets komt? Ik meen, dat dit ongetwijfeld zoo zal zijn. Wanneer de intellectuelen zich volgens dezelfde actie gaan verdedigen als de arbeiders, dan wordt het peil ook eenvoudig dat van den vakarbeider.

Het intellect, de quintessens van 's menschen wezen staat daarvoor te hoog. Wij moeten een andere weg zoeken om uit de „impasse” te geraken waarin ons de algeheele vrijheid van het onderwijs heeft gevoerd, die weg mag niet een reactionnair karakter dragen, toch moet de overproductie tegen gegaan worden, welnu, verzwaren wij dus de studie zoodanig, dat wij een sterke vermindering van het aantal ingeschrevenen verkrijgen.

B. S.

Protest tegen Ds. Obbink.

Nu Ds. Obbink in z'n laatste voordracht nog eens kort samengevat heeft, wat hij in z'n cursus over de ontwikkeling van het leerbegrip en de geschiedenis van de Christelijke kerk gelaard, kan ik me niet weerhouden met verontwaardiging op te komen tegen al de nonsens die daarin over de Roomse kerk gezegd werd.

Het is niet m'n bedoeling in debat te treden over subjectieve meningen van Ds. Obbink. Ik wil zelfs z'n willekeurige manier van geschiedenis-uitlegging laten rusten en wil alleen uit de stroom van onjuistheden enkele uitkiezen die door een simpele verwijzing naar de Roomse leer, zooals die werkelijk is, te weerleggen zijn.

Verbod van bijbellezen door leken.

Het bijbellezen door iedereen wordt door de kerk niet alleen toegestaan, maar aanbevolen. De enige beperking is, dat bij gebruik van een vertaling, deze kerkelijk goedgekeurd moet zijn.

Vereren van beelden. De beelden zelf worden niet vereerd, maar de personen die ze voorstellen.

Aflaten zijn geen handel in heilige deugden, maar een kwijtschelding van tijdelijke straffen.

Heiligen worden niet als goden aanbeden, maar als verdienstelijke en door God beloonde schepselen vereerd.

De scholastiek is niet de heilswaarheid zelf, maar een methode, die zeer dienstig gebleken is om tot de natuurlijke waarheid te komen en dus in ere gehouden wordt. Er is echter niemand die beweert, dat de scholastiek het enige middel is.

Deze elementaire dingen hebben geen lang bewijs nodig. Dat de kerk ze werkelijk zó leert en niet zoals Ds. Obbink zegt, kan men al vinden in het Katechismus, boekje waaruit aan kinderen van een jaar of 12 de Roomse leer onderwezen wordt.

Hoe dan ook een ontwikkeld man als Ds. Obbink voor ontwikkelde studenten nog kan aankomen met deze al zo vaak en afdoende weersproken beweringen, is mij een raadsel.

Ik hoop hier door z'n toehoorders en degenen die de verslagen gelezen hebben, op de gedachte te hebben gebracht, dat het door Ds. Obbink beweerde wel eens meer onwaarheden zou kunnen bevatten en de Roomse kerk en z'n leer wel eens heel anders zouden kunnen zijn, dan het beeld dat hij er van geeft.

Hoe lang zal het nog moeten duren, voordat we over godsdienstkwesies kunnen spreken zonder telkens vast te lopen in de meest dwaze vooroordelen, die op niets berusten dan onbekendheid? Ds. Obbink werkt waarlijk niet mee, dat tijdstip te vervroegen!

Wanneer organiseert de Roomse Studentenvereniging eens een openbare apologetiese cursus?

ST. VAN SCHAIK.

Esperanto.

Polonius (Aside).

"Though this be madness, yet there's method in 't."
Hamlet Act. II, Sc. 2.

't Is betrekkelijk eenvoudig.

Alle zelfstandige naamwoorden gaan uit op *o*, de bijvoegelijke op *a* en de bijwoorden op *e*, zodat men uit een esperanto-boek esperanto kan leren om esperante te spreken.

Esperanto kent geen uitzonderingen en kan om deze machtige beslistheid terecht een wereldtaal genoemd worden. Alle klinkers worden lang uitgesproken, korte bestaan niet.

In samengestelde woorden kan men de uitgang *o* van de eerste delen weglaten. Een *aersipestrino* is een vrouw, die een luchtschip bestuurt als samenstelling van *aer* = lucht, *ŝip* = schip, *estr* = achtervoegsel aanduidend hoofd of leider, *in* = achtervoegsel, dat het vrouwelijke aangeeft en *o* is weer de uitgang eigen aan ieder zelfstandig naamwoord.

Aerosipestrino was ook goed geweest.

't Enige lidwoord is *la*

la kato = de kat

kato = een kat.

't Meervoud wordt gevormd door achter de uitgang *j* te plaatsen zowel achter het zelfst. naamw. als achter het bijv. naamw. maar niet achter het lidwoord.

een esperanto boek = *esperanta libro*
esperanto boeken = *esperantaj libroj*
één esperanto boek = *unu esperanta libro*
1 = *unu* 2 = *du* enz.

Er zijn twee naamvallen de onverbogen en de verbogen, gevormd door *n* achter het zelfst. naamw. enkel of meervoud te plaatsen. De overige naamvallen worden omschreven (*de* = van en *al* = aan).

Evenals het Duits kent het Esperanto voorzetsels, die de verbogen en onverbogen vorm regeren.

La kato saltas sur la sablo'n.

de kat springt op de tafel b.v. vanaf den grond.

la kato saltas sur la tablo = de kat springt op de tafel (rond).

't Enige hulpwerkwoord is *esti* = zijn, het werkwoord verandert nooit.

mi, ci, li, ŝi, oni, ĝi, ni, vi, ili, skribas,
ik, jij, hij, zij, men, het, wij, gij, zij, schrijf, schrijft,
schrijven.

as vormt de tegenwoordige tijd

is " " verleden

os " " toekomstige "

Verder dienen, tot vorming van de woorden 'n 30-tal voor en achtervoegsels.

Het bovenstaande is in het kort de gehele gramatika.

Antaŭfabelo.

Voorfabel.

Baju, baju, baju!

Bajoe, bajoe, bajoe!

Unu okuleto de Helenjo dormas, alia rigardas;

Een oogje van Leentje slaapt, het andere kijkt,

unu oreto de Helenjo dormas, alia aŭskultas,

Een oortje van Leentje slaapt, 't andere luistert.

Dormu, Helenjo, dormu, belulino;

Slaap, Leentje, slaap, mooi meisje;

kaj paĉjo rakontos fabelojn.

en vadertje zal sprookjes vertellen.

Kredeble, ĉiuj estas tie-ĉi:

Geloofwaardig, elkeen is hier (allen zijn ze hier):

Kato, kaj vilaga hundo, griza museto, kaj grileto sub la forno (geen verbogen naamval) makulkolora sturno en kago, kaj malpacema koko.

de kat, en de dorpshond, het grijze muisje en de krekel onder de kachel, de gevlekte spreeuw in de kooi en de strijdlustige haan.

(Juist geeft hier het Esperante niet het lidwoord *la*).

Dormu, Helenjo — tuj la fabelo komencigos.

Slaap, Leentje — dadelik zal het sprookje beginnen.

Jen la alta luno jam rigardas en la fenestron;

(Ziedaar) de oude maan kijkt reeds door de ruiten.

Jen straba leporo kiu lame forkuras.

Zie de schele haas die lam weglucht.

Jen lupaj okuloj kiuj eklumigas per flovaj fajretoj.

Zie de wolfsogen die reeds beginnen te glimmen met gele vuurtjes.

Alflugas maljuna pasero al la fenestro.

Een oude mus vliegt tegen het venster.

frapas per la beko en vitron kaj demandas: „ĉu baldau?”

Klopt met de snavel tegen 'n ruit en vraagt: „Gauw?”
(„Gebeurt het nu spoedig?”).

Ĉiuj estas ĉi-tie, ĉiuj kolektigis; kaj ĉiuj atendas la fabelon al Helenjo.

Allen zijn ze hier, allen kwamen ze te samen en allen wachten ze op het sprookje voor Leentje.

Unu okuleto de Helenjo dormas, alia rigardas, unu oreto de Helenjo dormas alia aŭskultas.

Baju, baju, baju!

F. J. KUBATZ.

Samenlevingsleer.

6e Voordracht.

DE ARBEIDSKRACHT. (Vervolg).

Zoolang het eerste moment, de reproductie der goederenwereld, buiten de belangstelling der arbeiders valt, omdat zij aan dat proces geen deel hebben kan natuurlijk van een harmonische synthese der beide reproductieprocessen in de waardeerende subjectiviteit van den arbeider geen

sprake zijn, ten gevolge waarvan het geheele reproductieproces schade lijdt. Hoe ten gevolge van deze vervalving der beide reproductieprocessen ook de „vrije tijd” en de consumptie de goederen ontaardt — waarop de „Kerk”, de geestelijke bovenbouw, rust — is boven reeds uiteengezet.

Om die rede richt zich de propaganda en de strijd van het socialisme terecht naar beide fronten, naar een feitelijke vereeniging der beide reproductieprocessen, in overeenstemming met hun eeuwige of logische eenheid.

De vormen der samenleving vloeien, zooals ook nu weer blijkt, met dialectische noodwendigheid, voort — evenals alle andere categorieën — uit het „zijn zonder meer”, „dass den Anfang macht” (Hegel, Kleine Logik § 86).

Deze vormen in hun geheelheid zijn het „absolute recht” (jus constituendum), waarvan de kennis de methodologie is van het „gestelde recht” (jus constitutum). Het gestelde recht in zijn voorbereiding in het volksbewustzijn is het wordend recht (waartoe het z.g. gewoonterecht). De naturrecht-school staart zich blind op het absoluut recht, de historische school op het wordend recht en de empirische school ziet heelemàl niets. Zooals steeds heeft ook hier het socialisme het evenwicht, de klaarheid en ondubbelzinnigheid gevonden waarnaar de burgerlijke rechtswetenschap hopeloos zoekt, omdat de burgerlijke rechtsmaterie niet te ordenen en te begrijpen is, daar zij alle zedelijke en logische raadselachtigheden van het kapitalisme moet sanctioneeren, die het sociaaldemocratische rechtsbewustzijn in haar geheel veroordeelt, levende uit een vaag gevoel van het eeuwige recht, dat langzaam tot een nieuw „politiek systeem”, tot een nieuw jus constituendum (wat hetzelfde is) bewust zal worden — tot welke bewustwording bij te dragen de eervolle en hoge roeping is ook van dit partijgeschrift want er is geen rechtsbewustzijn, dat de „klassenstrijd” overhemelt. De Hemel der absolute rechtsvormen veroordeelt het kapitalisme en is de ziel van het revolutionaire bewustzijn. Het rechtsoordeel heeft tot taak scheiding te brengen tusschen goed en kwaad en is dus in wezen „partijdig”.

Hieruit blijkt tevens weer hoe onlogisch de marxistische scheiding van absolutisme en relativisme (pragmatisme)¹¹⁾ is, die in de praktijk van den klassenstrijd neerkomt op de zoo onzalige scheiding van theorie en praktijk, tot het geestdoodende, kibbelzieke, dorre empirisme der tegenwoordige „partijleiding” eenerzijds en de uitstooting der krachtige theoretische oorspronkelijkheden anderzijds.

De kennis van het „absolute recht”, van de „eeuwige vormen der samenleving”, dus van de „historische machten der rechtsstaat” is de kennis van het einddoel, zonder welke de ware, stille geestdrift ontaardt tot de Leitartikel-toasten en de „vlammende woorden” der revolutionaire rhetorica. De „historische roeping” van het proletariaat bestaat hierin de „hypothese” der eeuwige natuur der menscheit te realiseren tot „these”, de lèer van het einddoel, tot „politiek systeem der sociaaldemocratie” doorgedacht,¹²⁾ te belichamen tot de nieuwe rechtsinstututen, die de adaequate belichaming zijn van het in en door de klassenstrijd geworden en rijpende „revolutionaire bewustzijn”. Want het „eeuwig recht” het Lichaam der samenlevingscategorieën, van de „platonische ideeën”, die de ziel zijn der „sociale lichamen”, werkt niet alleen als methode in de leidende politici, maar ook als instinct in de geleide massa¹³⁾. Het marxisme ziet alleen dit onbewust leven in de massa, maar is voorloopig nog niet in staat het bewuste, methodische handelen der leiders te begrijpen, waarnaar het revisionisme zoekt. Daarom noemt het marxisme de politiek een wetenschap van wat als een onbewust natuurproces z.g. „vanzelf” gebeurt, d. w. z. zonder individuele bewustheid, „gleichsam hinter den Rücken des Handelenden”, zooals een geliefkoosde uitdrukking van Marx plastisch zegt en, omgekeerd, noemt het revisionisme de politiek een kunst, een organisatorische wijsheid of tenminste een tech-

¹¹⁾ De met zooveel geruisch optredende „pragmatische school” in de hedendaagsche wijsbegeerte is in al zijn hoofdvormen door Marx al ontdekt in zijn strijd tegen het abstracte absolutisme, het z.g. panlogisme, der Hegelschool (Kritik der Hegelschen Rechtsphilosophie 1842 Nachlass I).

¹²⁾ Een vraagstuk door Troelstra op het laatste Internationaal Congres te Stuttgart aan de orde gesteld — voorloopig met weinig resultaat.

¹³⁾ Interessant is het analoge onderscheid, dat de Katholieke theologie maakt tusschen bewuste en onbewuste traditie (over de samenhang van traditie en historische machten, vergelijk men de vorige voordracht).

niek. De waarheid is ook hier weer niet de metafysische scheiding van beide, maar hun dialectische eenheid. De scheppende politicus moet zijn persoonlijke bewustheid richten naar de onbewustheid der massa en de wetenschappelijke marxist, zal, als hij gevoelig naar het onbewuste leven der massa luistert (wat theoretisch gemakkelijker is dan practisch) vanzelf daardoor geïnspireerd worden tot een geniale, scheppende politiek, die eerst de sanctie is van de marxistische goede bedoelingen!

Voorloopig is er evenwel van weerskanten meer lawaai dan leven getoond.

Zooals in de aanvang der warenwereld de arbeid gedacht werd, als ontstaan uit het maatschappelijk bewustzijn en overgaand in (stollend tot) tot de warenwereld, wordt dus in den aanvang der Bedrijfswereld de arbeidskracht gedacht in haar eigen zijn en wezen, in haar rhytmische zelf-reproductie, die zich weerspiegelt in de rhytmische zelfreproductie der goederenwereld — een logische samenhang die de feitelijke samenhang van beide reproductieprocessen in de concrete arbeider „verklaart” en gevoeld wordt als de arbeidsvreugde en zijn stringen.

Deze drie, de zelfreproductie der arbeidskracht, (die ontstaat uit de ondergang der goederenwereld en in zijn ondergang deze weer herstelt) — de zelfreproductie der goederenwereld, en het maatschappelijk reproductieproces, dat zich afspeelt in den arbeider, die de maatschappelijke harmonie, de vlotte samenhang der beide zich in elkaar reflecteerende, zich met elkaar vervlechtende, elkaar vooronderstellende en scheppende reproductieprocessen voelt als arbeidsvreugde, de barometer der maatschappelijke welstand. De „heiligheid der arbeid” in de primitieve stadien van het maatschappelijk bewustzijn (b.v. nog bij wilde volken¹⁴⁾ heeft nu plaats gemaakt voor de „vloek der arbeid”, omdat consumptie en voortbrenging gescheiden zijn. Naarmate de consumptie weer wordt beheerscht door de noodwendigheden van de reproductie der arbeidskracht, — het „einddoel” van het socialisme — naar die mate keert vanzelf de arbeidsvreugde, de wijding der arbeid, die niets anders is dan de doorleving van haar maatschappelijk karakter (zooals ze nu privatwirtschaftlich ontaardt is) terug.

Dat hierdoor ook de consumptie van aard verandert, is, door de nauwe dialectische samenhang van beide, vanzelfsprekend. In het èene arbeidersbewustzijn, dat in zijn „vrije tijd” reëel consumeert en ideëel werkt en in zijn werktijd de idealiteit der arbeidskracht realiseert en verbruikt, terwijl de consumptie verborgen sluimert en wacht, ontwaakt als een beide overschaduwend beginsel het rechtsbewustzijn, dat zijn springkracht heeft in de arbeidswaardeering. Dit is dus het „übergreifende Subject”¹⁵⁾ in de vormwisseling van consumptieve en productieve staat der enkele arbeiders.

Waar het rechtsbewustzijn ontstaat uit de arbeidsvreugde, de synthese der consumptieve en reproductieve processen, is het duidelijk, dat eerst in de 19e eeuw, waar beide processen zoo ontzaggelijk zijn „gezwollen”, het rechtsbewustzijn zich heeft verdiept tot politieke scheppingskracht en een theorie van zichzelf heeft gezocht om leiding te hebben in deze organisatorische arbeid tot opheffing der rechtsonvrede.

Het is ook te begrijpen dat deze verdieping van het rechtsbewustzijn tot de adaequate uitdrukking van haar eeuwig wezen als politieke scheppingskracht alléén kon gebeuren in het proletariaat, omdat de arbeidsvreugde der concrete arbeiders de vitale basis is van deze kennis van het maatschappelijk goed en kwaad, als welke het „bewust” wordt.

Om die rede richt zich de propaganda der Sociaaldemocratie als geheel voornamelijk tot de arbeiders om deze bewustwording der arbeidsonvrede tot rechtsonvrede te bespoedigen en aan de economische samenleving een beteren rechtsvorm te geven.

Aldus gaat de sfeer der arbeidskracht over in de rechtsonvrede, waarin zij tot organisatie komt, want het nieuwe recht wordt geboren uit en in en door de organisatie, het is organisatierecht dat het „burgerlijk recht” der eigendoms- en bezitsverdeling in zich verteeren zal. Doch hierover de volgende voordracht.

(Zie verder Tweede Blad).

¹⁴⁾ Zie o. a.: H. W. Riehl. Die Deutsche Arbeit.

¹⁵⁾ De fijnere dialectiek van deze vormwisseling kan, per analogiam, gemakkelijk uit de door Marx onderzochte vormwisseling der warenruil worden getransponeerd.

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 7 APRIL 1910. No. 23.

Hieruit blijkt ten slotte dat het „goddelijke recht” zijn oorsprong heeft in de reële arbeider, waarvan het maatschappelijk bewustzijn de ontsluiting is van het Goddelijk Bewustzijn, dat onze aardse en onze maatschappelijke woning heeft geschapen uit zich en in zich.

Interessant is in dit verband eene discussie tusschen Mr. D. P. D. Fabius, hoogleeraar in de Rechtsfilosofie aan de „Vrije Universiteit” met eenige „Vrijzinnigen”, de heeren Mr. G. A. Fokker en Mr. A. E. J. Modderman, die de arbeid opvatten als een „straf op de zonde” — de consumptie bleef van paradijsachtige onschuld en zaligheid — waartegen de ijverige verdediger der „antirevolutionaire beginselen” opkwam met een beroep op Genesis II: 15.

„Nee, de arbeid is niet gelijk Mr. Fokker en Mr. Modderman meenden eerst door de zonde. Toch is er tusschen zonde en arbeid wel verband. Maar een verband van anderen aard. Sinds en om den val is de arbeid verzaard en met moeite verbonden. Dit heeft de mensch door zijn ongehoorzaamheid over zich gehaald (Sociale Vraagstukken p. 3).

Een der meest fundamentele aanzichten van de zondeval is de scheiding van consumptie en arbeidskracht, door de arbeiders als de ontwijding van zichzelf ondergaan — die hij in een strijd tegen liberalen en clericale reactionairen van het slag van het bovenaangehaalde drielid, moet afboeten voor alles, het „plaatsvervangend lijden” der marxistische theologie, die volkssoevereiniteit en Godssoevereiniteit als een levende, dialectische, organische eenheid begrijpt, welke eenheid de zondeval in Prof. Dr. D. P. D. Fabius heeft gebroken tot twee mechanisch buiten elkaar vallende momenten.¹⁶⁾

Uit de uiteenzetting der warenwereld en Arbeidskracht blijkt dat deze eigenlijk geen historische machten zijn in de geest van de categorieën der natuurstaat, zij doen niet geschieden, maar zijn de structuren daarvan: de „innerlijke” vormen der emanaties zijn in de Rechtsstaat geobjectiveerd tot „uiterlijke” vormen der circulaties, waarbij deze laatste gedacht wordt als waren omloop, als vormwisseling der maatschappelijk noodwendige arbeid en als reproductie rhytme der arbeidskracht, welke beide te zamen de „wirtschafft” zijn in zijn eeuwige of logische structuur. Zooals de Arbeidsvreugde kanon en organon van het recht is, de levende rechtsbron en de ziel van de staatsburger, zoo is voor het marxisme rechtswetenschap en staatswetenschap beide „wirtschafft-politiek”. De verstandelijke scheiding van deze wetenschappen is trouwens in strijd met de gemeedelijke eenheid van beide in het kapitalistische liberale bewustzijn dat in werkelijkheid de Staat ziet als instrument der specifiek kapitalistische belangen, zooals het socialisme voor de arbeidersbelangen — de eenige die logisch te rechtvaardige zijn, sub specie aeternitatis beschouwd kunnen worden — een nieuwe Staatsorde zoekt, die, het spreekt vanzelf, tegenover de in de perverse, wijl onlogische burgerlijke Staat belichaamde belangen niet anders dan in een „klassenstrijd” zich kan doen „gelden”. Aldus beschouwd is de klassenstrijd, de strijd van de Hemel tegen de Aarde — rede genoeg voor de Katholieke theologen om de „kudde” te organiseeren tegen het socialisme, dat de éeuwige Kerk zuiveren moet van de verrotting die de kapitalistische belangen in de R. K. Kerk hebben gebracht als een langzaam maar onfeilbaar werkend doodsgift.

Het bijzondere mechanisme van den klassenstrijd, als zelf-regeneratie van de Staat, heeft Marx in den breede beschreven, hier gaat het alleen om de leer van de eeuwige Staat en de mogelijkheden van haar ontanding, zoowel als de noodwendigheden van het herstel daaruit, die „onbewust” als natuurverschijnselen werken in de „arbeids-wereld” — waarin zich het algemeene met natuurgeweld „durchsetzt” als de samenhang der bijzondere elementen verzwakt — en die bewust wordt als en in de arbeidsvreugde, de „maat” der harmonie van de kwalitatieve zelf-reproductie der goederenwereld, om in de stelselmatigheid van het Staats-leven tot bewust-zijn te komen. Aldus gezien

¹⁶⁾ De uiteenzetting der logische noodzaak van de zondeval en „nederdaling van de Logos in de Stof” bij de theosofen, de zelf-oplossing van de Sphairos in de Neikos bij Empedokles hoort thuis in de Zijnsleer der Logica.

is de nieuwe Staatsorde het „Centraalbewustzijn der Samenleving” die Pannekoek dèr de instrumentaliteit van de klassenstrijd der gestoorde arbeidsvreugde zag oprijzen uit de blindwerkende noodwendigheden der warenwereld en in welke de door Marx bespote geprestabileerde harmonie der dingen onder het toezicht eener „allpiffigen” Voorzienigheid” (Kapital I², 162) wordt tot „grondwet”, tot jus constituendum”, tot „dogmatiek”, tot „politiek systeem”, tot „algemeene staatsleer” — begrippen die voor de sociaal-democratische Staatsleer synoniem zijn.

„Vereenvoudiging der dogmatiek zal mede een van de vruchten zijn, die de nieuwe criminologie belooft” schrijft Prof. G. A. van Hamel in een voorwoord van zijn „Inleiding tot de studie van het Nederlandsch Strafrecht”. Deze eenvoud en doorzichtigheid, die het „kenmerk is van het ware” is eerst bereikbaar als de werkelijkheid doorzichtig en waar is geworden.

Voor een nieuwe criminologie is de levende rechtsbasis van een nieuw volk noodig, dat zich heeft losgewikkeld uit de verwardheden, de metafysische spitsvondigheden en theologische grillen van het kapitalisme en wel met name door de klassenstrijd, die deze geleerde schrijver uit den boeze acht. Het liberalisme is evenals de Kerk daarin het tegendeel van „Mephisto”, dat zij steeds het goede wil en steeds het slechte doet.

De mogelijkheid van een klare dogmatiek manifesteert zich in de dialectische kracht, die het Abstracte „an sich” en onmiddelijk grijpt — wie nog in de verwardheid leeft, voelt zich in de ijheid der zuivere gedachte even weinig thuis als een dronken kermisgast in de rust van een kunstverzameling. Om deze rede vinden de burgerlijke „kunstenaren” het sociaaldemocratische denken dor en „intellectualistisch”. Deze lieden zoeken het „gevoel” en de handtastelijkheid en de „onbewustheid”, want men zoekt wat men niet heeft.

Behalve de clericale en liberale theoretici en de „schöne Seelen” der edelaardige burgerlijke gevoelsmensen verweren zich ook de „orthodoxe marxisten” die den klassenstrijd meer als „Selbstzweck” opvatten dan als voorbereiding voor de klassenlooze samenleving tegen dit onderzoek naar de grondbeginselen der Toekomststaat, die naar hun meening „van zelf” komt, en een dergelijke politieke methodologie niet toelaat. Het kosmische hiernamaals der katholieke theologen is bij hun neergedaald tot „de dag na de revolutie”, waarop de menschheid haar ware wezen zal zien „van aangezicht tot aangezicht”. De orthodox marxistische wetenschap is de wetenschap dat geen wetenschap van het wezen der samenleving mogelijk is, zooals de Diezgensche wijsbegeerte de leer is dat alle wijsbegeerte nonsens is.

Technische Hoogeschool.

CANDIDAATS-EXAMENS JUNI 1910.

Het College van Rector Magnificus en Assessoren der Technische Hoogeschool maakt bekend, dat zij, die wenschen deel te nemen aan één der in de maand Juni 1910 af te nemen candidaats-examens, genoemd in de artikelen 8—14 van het Koninklijk besluit van 4 Juli 1905 (Staatsblad n°. 227), of aan eenig deel dier examens, zooals deze gedeelten zijn vastgesteld bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken dd. 3 Februari 1908, n°. 357, H. M. O., zich vóór 22 April 1910 schriftelijk moeten aanmelden bij den Secretaris van de Afdeeling, welke het af te leggen examen afneemt.

Voor nadere bijzonderheden wordt verwezen naar de aankondigingen in het Hoofdgebouw der Technische Hoogeschool.

BERICHTEN EN MEDEDEELINGEN.

R. K. Studenten-Vereeniging „Sanctus Virgilius”.

Door tusschentijds aftreden van den heer St. van Schaik is als Voorzitter gekozen de heer H. C. M. Vriens.

De 1e Secr., C. DUYZING.

ROTTERDAMSCH KUNSTKRING.

Tentoonstelling van Portret-miniaturen. Geopend van 27 Maart tot en met 16 Mei 1910, dagelijks van 10—5 uur.

Concert op Zaterdag 9 April 1910, des avonds ten 8 ure, in de Grooten Nutsaal. Zang: mevrouw Geertruida Vogel—Vladeracken. Viool: de heer Niel Vogel. Piano: de heer Willem Andriessen; allen van Amsterdam.

AGENDA.

DEN HAAG.

Zaterdag 9 April. Diligentia: Concert van Neville Swainson (piano) en Robert Maitland (zang); 8 uur.

Fransche Opera: „Les armaillis”; 8 uur.

Geb. voor K. en W.: Uitvoering van Nieuwland: „Plicht; Onder vier oogen”; 8 uur.

Zondag 10 April. Gebouw voor K. en W. Gezelschap Solser en Hesse: „Chantecler”; 8 uur.

Diligentia: Matinee; 2 uur.

Maandag 11 April. Diligentia: Liederavond van Anton Brands en Louis Schnitzler; 8 uur.

Dinsdag 12 April. Diligentia: Concert van Aldo Antoniette; 8 uur.

Woensdag 13 April. Geb. voor K. en W.: Uitvoering van Toonkunst: „Die Jahreszeiten”; 8 uur.

Donderdag 14 April. Diligentia: Piano-avond van Percy Grainger; 8 uur.

Geb. voor K. en W. Noord-Ned. Opera-vereeniging: „Der Evangeliemann”; 8 uur.

ROTTERDAM.

Zaterdag 9 April. Grooten Schouwburg. Noord-Ned. Opera Ver.: „Der Evangeliemann”; 8 uur.

Zondag 10 April. Grooten Schouwburg. Fransche Opera: „Le trouvère”; 7½ uur.

Tivoli-Schouwburg. Gebrs van Lier. Middagvoorstelling: „De Kleine Lord”; 2 uur.

Tivoli-Schouwburg. Gezelschap Royaards: „De vrouw in 't spel”; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

Tegen September te huur:

een net gemeubileerde Voor- en Achterkamer, met twee frissche Slaapkamers, uitmuntend geschikt voor 2 Heeren die wenschen samen te wonen. Adres: OUDE DELFT 218.

HEEREN of DAMES STUDENTEN.

Tegen Mei of later **te huur** te RIJSWIJK op lieve Villa, vlak bij Stoomtramhalte WITZENBURG:

2 Zit- en 4 Slaapkamers,

gem. met bed; met of zonder pension, ook afz. te huur. Brieven fr. onder No. 5363, Bureau van dit Blad.

TEEKENEN!

Een Werktuigkundig Teekenaar, met praktijk, zéér veel voor H.H. Studenten werkende, beveelt zich beleeft aan voor het verrichten van TEEKENWERK.

CONDITIES f 0,50 per uur.

Aanbevelend, G. J. VAN DER SPEK,
16 Coenderstraat, Delft.

KOFFIE-EXTRACT,

van de firma KORTHALS & Co, Amsterdam.

In halve en kwart flesschen verkrijgbaar bij de

FIRMA FANGMAN,

Hoek PEPPERSTRAAT en OUDE DELFT.

ABONNEERT U op het
Wiskundig Tijdschrift,

onder redactie van de Heeren: F. J. VAES,
C. KREDIET en DR. N. QUINT en met
medewerking van een aantal Wiskundigen. :-:

Abonnementsprijs f 4,50 per jaargang.

De Jaargangen I—IV afzonderlijk f 3,—, gezamenlijk f 10,—. Keurig gebonden f 0,60 per Jaargang meer.

PROEFNUMMERS der juist verschenen Eerste Aflevering van den 6^{den} Jaargang op aanvraag GRATIS.

INTEEKENING bij den Boekhandel of direct bij den Uitgever:

P. VISSER A zn., HAARLEM.

EET- en KOFFIETAFEL.

KAMER DISPONIBEL voor een groote KOFFIETAFEL en een EETTAFEL.

Adres OUDE DELFT 15.

:: SCHRIJFWERK. ::

Oppassend huisvader, ziekelijk, verzoekt beleeft SCHRIJFWERK. Net en accuraat. Aanbeveling van H. H. Studenten voorhanden.

Aanbevelend, A. A. HUIBERTS, Gasthuislaan 95a.

HOTEL WILHELMINA.

Heden geplaatst drie nieuwe eerste klasse carambole-biljarts, System prof. „'t Is-me-Edso”. Afzonderlijke biljartzaal met moderne verlichting.

Eerste kwaliteit consumptie.

Beleeft aanbevelend,

J. H. RIPPE.

Technische Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr.

Losse nummers verkrijgbaar van:

SPORTBLADEN.

DE COURANT (alleen Maandagochtendnummer)	5 cent.
HET MAANDAGOCHTEND BLAD, (Sportnieuws)	5 "
SPORTKRONIEK	10 "
SPORTBLAD	10 "
REVUE DER SPORTEN	15 "
DE SPORT	10 "

GEILLUSTREERDE WEEKBLADEN.

DE PRINS	6 cent.
DE WERELDKRONIEK	10 "
DE WEEK	15 "
DIE WOCHTE	20 "
DE WARE JACOB	10 "
BUITEN	15 "
HOLLAND EXPRESS	12½ "
PAK ME MEE	5 "
HET STUIVERSBLAD	5 "
HET LEVEN	9 "